

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра управління персоналом, економіки праці та економічної
теорії

СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»
 на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Управління персоналом міжнародних корпорацій
Спеціальність	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
 науковий ступінь і вчене звання,
 посада

праці та економічної теорії

Шаповалов Віталій Олегович

к.е.н., доцент

доцент кафедри управління персоналом, економіки

Контактний телефон	+38-050-30-52-362
Електронна адреса	shapovaloff79@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.ypep.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою навчальної дисципліни «Історія економічної думки» є формування цілісного бачення та систематизація знань щодо сутності, форм, механізмів функціонування та еволюції господарських систем з позицій сучасних надбань історико-економічної науки.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., семінарські заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Проблемно-порівняльний метод висвітлення матеріалу, кейсові-пошукові методи, дискусійно-діалогові методи, методи візуалізації
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність базових економічних знань
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР02. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПР03. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.	ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу,

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР04. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.</p> <p>ПР07. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.</p> <p>ПР09. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>ПР17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p> <p>ПР21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p>	<p>наукових узагальнень.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК01. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>СК03. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>СК05. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Еволюція та генезис економічної думки від стародавніх часів до кінця XIX століття		
Тема 1. Предмет і метод історії економічної думки	Виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p><i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i></p> <p>Економічний мейнстрим та економічний імперіалізм у наукових дослідженнях</p> <p><i>Завдання 2. Підготувати доповідь за питаннями теми</i></p> <p><i>Завдання 3. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i></p> <p><i>Завдання 4. Виконати тестування за темою.</i></p>
Тема 2. Економічна думка епохи доринкової економіки	Виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p><i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i></p> <p>1. Економічні передумови виникнення економічної думки стародавнього світу</p> <p>2. Характеристика господарства в епоху середньовіччя</p> <p><i>Завдання 2. Підготувати доповідь за питаннями теми</i></p> <p><i>Завдання 3. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i></p> <p><i>Завдання 4. Виконати тестування за темою.</i></p>
Тема 3. Зародження класичної політичної економії	Виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p><i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i></p> <p>1. Економічні передумови виникнення класичної політичної економії</p> <p><i>Завдання 2. Підготувати доповідь за питаннями теми</i></p> <p><i>Завдання 3. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i></p> <p><i>Завдання 4. Виконати тестування за темою.</i></p>
Тема 4. Еволюція класичної політичної економії	Виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i>

	завдань дистанційного курсу.	1. Особливості ринкового господарства країн Європейської цивілізації (друга половина XVII – 60-ті рр. XIX ст.) <i>Завдання 2. Підготувати доповідь за питаннями теми</i> <i>Завдання 3. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i> <i>Завдання 4. Виконати тестування за темою.</i>
Тема 5. Критичний напрям політичної економії та альтернативні школи економічної думки	Виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i> 1. Розвиток соціалістичних ідей в економічній думці <i>Завдання 2. Підготувати доповідь за питаннями теми</i> <i>Завдання 3. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i> <i>Завдання 4. Виконати тестування за темою.</i>
Модуль 2. Еволюція та генезис економічної думки у XX-XXI століттях		
Тема 6. Маржиналізм та становлення неокласичного напрямку економічної думки	Виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i> 1. Новітні тенденції розвитку ринкового господарства в кінці XIX ст. – на початку XX ст. <i>Завдання 2. Підготувати доповідь за питаннями теми</i> <i>Завдання 3. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i> <i>Завдання 4. Виконати тестування за темою.</i>
Тема 7. Еволюція неокласичної економічної теорії. Неолібералізм	Виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i> 1. Посилення державно-монополістичних тенденцій та їх відображення в теоріях імперіалізму <i>Завдання 2. Підготувати доповідь за питаннями теми</i> <i>Завдання 3. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i> <i>Завдання 4. Виконати тестування за темою.</i>
Тема 8. Генезис та еволюція кейнсіанства	Виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i> 1. Економічні передумови виникнення кейнсіанства <i>Завдання 2. Підготувати доповідь за питаннями теми</i> <i>Завдання 3. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i> <i>Завдання 4. Виконати тестування за темою.</i>
Тема 9. Генезис та еволюція інституціоналізму	Виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i> 1. Економічна теорія суспільного вибору <i>Завдання 2. Підготувати доповідь за питаннями теми</i> <i>Завдання 3. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i> <i>Завдання 4. Виконати тестування за темою.</i>

Тема 10. Еволюція економічної думки в Україні	Виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Економічна думка української діаспори Завдання 2. Підготувати доповідь за питаннями теми Завдання 3. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою. Завдання 4. Виконати тестування за темою.
--	--	--

Інформаційні джерела

1. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. / Тетяна Небога, Анатолій Вдовиченко ; Одес. держ. аграр. ун-т. - 2-ге вид. - Одеса : Астропринт, 2024. - 137 с.
3. Історія економіки та економічної думки : навч.-метод. посіб. / Боднарчук Т. Л. ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Ковальчук О. В. [вид.], 2021. 121 с.
4. Капіталізм і бізнес. Уроки економічної історії України / Сергій Мошенський. Київ : Артіль, 2024. 766 с.
5. Кіштайні, Найл. Коротка історія економіки / Найл Кіштайні ; пер. з англ. Андрій Калинюк. Київ : Наш Формат, 2022. 254 с.
6. Класичні та сучасні моделі економіки : навч. посіб. / Н. М. Гарматій, І. О. Мартиняк, Г. В. Ціх ; Тернопіл. нац. техн. ун-т ім. Івана Пулюя. - Тернопіль : Паляниця В. А. [вид.], 2023. 299 с.
8. Соціологія економіки : підручник / М. П. Лукашевич, О. М. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор ; Ужгород. нац. ун-т. 2-ге вид., допов. і перероб. Ужгород : РІК-У, 2021. 294 с.
9. Сучасні економічні теорії в контексті європейської інтеграції : конспект лекцій / [уклад. М. О. Самофалова] ; ЗВО "Відкрит. міжнар. ун-т розвитку людини; Україна. Київ : Україна, 2024. 275 с.
10. Сучасні тренди економічного розвитку: Досвід ЄС та практика України : підручник / [Л. Г. Мельник та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Г. Мельника. Суми : Університетська книга, 2021. - 430 с.
11. Сучасні тренди соціалізації глобальної та національних економічних систем : монографія / [Ю. О. Чалюк] ; Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. - Київ : 7БЦ, 2023. - 380 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Історія економічної думки» включає у себе:

- загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає в себе дистанційний курс в середовищі Moodle.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- **Політика оцінювання здобувачів вищої освіти:** завдання, які здаються із суттєвим порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
 - Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf>
 - Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf
 - Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>
- **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов'язковим компонентом. Пропущені заняття підлягають відпрацюванню згідно розкладу консультацій. За об'єктивних причин здобувач може скористатися правом на навчання за індивідуальним графіком з вільним відвідуванням навчальних занять.
 - Порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком з вільним відвідуванням навчальних занять https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por_navch_ind_gr.pdf
- **Політика щодо академічної доброчесності:** студенти мають свідомо дотримуватися принципів академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо. Відповіді (усні або письмові) на ключові питання теми з використанням підручників (їх ксерокопій) та мобільних девайсів не

дозволяються. Мобільні пристрої дозволяється використовувати в процесі заняття для пошуку відповідей на додаткові питання. Користуватися допомогою сторонніх осіб для виконання навчальних завдань заборонено.

В ПУЕТ діють:

- Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf.
- Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrocheshnist.pdf
- Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-zapob-akad-plagiat.pdf>
- **Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**
 - Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf
 - Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf
 - Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf>; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.
- **Політика вирішення конфліктних ситуацій:**
 - Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>
 - Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf
 - Положення про уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/polozh-pro-upos-corrup.pdf>
 - Положення про політику протидії дискримінації, сексуальним домаганням та підтримки рівності https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/02/polozh_protidiia_dyskr.pdf
- **Політика підтримки учасників освітнього процесу:**
 - Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>
 - Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>
 - Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>
 - Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): виконання домашнього завдання (20 балів); робота на практичних заняттях (10 балів); виконання завдань дистанційного курсу (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-10): виконання домашнього завдання (20 балів); робота на практичних заняттях (10 балів); виконання завдань дистанційного курсу (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Виконання та успішний захист творчого індивідуального завдання	5-10
	Підготовка презентації за окремим питанням або темою	3-5
	Підготовка відеоролика навчального характеру	3-5
	Підготовка та захист реферату	3-5

	Результати неформальної освіти	до 20
2. Науково-дослідна	Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-10
	Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	Участь у роботі студентських наукових гуртків	5
	Публікація результатів власних досліджень у наукових виданнях (тези, стаття)	до 20

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни